

Statsbudsjettet 2022 – Helse- og omsorgskomiteen

Innsendt 25.10.21 i skjema på Stortinget.no

Generelt

NHO mener budsjettforslaget har gode tiltak for å skape jobber og kutte klimagassutslipp, men det må mer til for å sette fart på omstillingen. De nasjonale smitteverntiltakene er fjernet, og aktiviteten i norsk økonomi er høy. Derfor er det riktig å fjerne de fleste økonomiske tiltakene i løpet av inneværende år, og å ta ned oljepengebruken fra neste år. Men det vil fortsatt være næringer som preges av ettervirkninger av krisen, samtidig som vi står overfor store omstillinger. Derfor må vi satse på klimaløsninger, kompetanse og tiltak som stimulerer til investeringer i arbeidsplasser og infrastruktur for næringsutvikling i hele landet. Samtidig må vi jobbe smartere og ta ut mulige gevinster ved bruk teknologi og digitalisering i offentlig så vel som privat sektor.

Styrket samarbeid mellom offentlig helsevesen og helsenæringen er avgjørende

Et transparent og tillitsfullt samspill mellom det offentlige helsevesenet og den private helsenæringen er helt avgjørende for å lykkes. Den offentlige innkjøpsmakten knyttet til helsesektoren er enorm, og den bør benyttes til å gi innovasjonsfremmende stimulans både i offentlig sektor og i den private helsenæringen. NHO ønsker å fremheve viktigheten av at det offentlige helsevesenet slipper norske kunnskaps- og teknologibedrifter til, slik at de kan konkurrere og vokse i et hjemmemarked. Nøkkelen ligger i innovasjonsfremmende innkjøp, løpende produktutvikling, og læring i den offentlige enheten om hvordan teknologien skal brukes best mulig. Men det vil også være nødvendig med aktive insentiver som fremmer innovasjon og nye måter å jobbe på i helsetjenesten. Gjennom et godt offentlig privat samspill kan helsenæringen også få et sterkt og forutsigbart hjemmemarked. Innkjøpsmakten bør også benyttes for å sikre leverandører til det norske markedet. Dette er spesielt viktig for å unngå mangelsituasjoner på legemiddelområdet, herunder kreves et spesielt fokus på anskaffelsesmetodikk for antibiotika.

Helsenæringen kan med sin innovasjonskraft og nye løsninger bidra til å nå de helsepolitiske målsetningene. Samtidig har helsenæringen et stort potensial for økt verdiskaping, nye arbeidsplasser og økte eksportinntekter. Menon har anslått helseindustriens eksport i 2020 til en samlet verdi på 25,9 mrd. kroner.

Det er bra at det settes av midler til fortsatt satsing på e-helse, innkjøp av vaksiner og tilskudd til beredskapslagring av legemidler og smittevernutstyr. Men statsbudsjettet er skuffende svakt på omtale av hvordan den offentlige helsetjenesten kan samarbeide med helsenæringen i arbeidet med å nå helsepolitiske mål.

Under pandemien har vi sett hvor viktig det er med et offentlig privat samarbeid om å løse utfordringer knyttet til beredskap i helsesektoren, og gjennom vår dialog med Helsedirektoratet har vi fått det klare inntrykk av det er ønskelig å utvikle beredskapsproduksjon sammen med næringslivet for å møte fremtidige pandemier og krisesituasjoner.

Stadig flere eldre, økning i kroniske sykdommer og stadig større krav til kvalitet i tjenestene, tilsier at vi må gjøre det vi kan for å få mer helse per krone. Vi bør utløse kraften som ligger i forskning, innovasjon, teknologi og digitalisering, samt skape bedre brukerinvolvering og utvikle nye måter å jobbe på. Både innen primærhelsetjenesten og spesialisthelsetjenestene er det viktig at den offentlige helsetjenesten tar i bruk kompetanse, kapasitet og løsninger som den private helsenæringen kan bidra med.

Til tross for opptrappingsplanen har rehabilitering over tid ikke hatt tilstrekkelig politisk prioritert under skiftende regjeringer. Over 50 prosent av den spesialiserte rehabiliteringen foregår hos både

private og private ideelle institusjoner over hele landet. De representerer ulike rehabiliteringstilbud og utgjør en stor og viktig kompetanseressurs for det offentlige, i samhandlingen mellom spesialisthelsetjenesten og kommunehelsetjenesten. Vårt klare råd og anbefaling er å bruke denne samlede ressursen mer både i planlegging og oppskalering av rehabiliteringstilbudet.

Statsbudsjettet bør i større grad følge opp målsettingen i Helsenæringsmeldingen

Det var bred politisk enighet om målene og intensjonene i Helsenæringsmeldingen (Meld.St.18 (2018-2019), men tempoet må opp for å utnytte fortrinn og for å ligge i front i forhold til våre konkurrentland.

Våre hovedpunkter i oppfølging av helsenæringsmeldingen er følgende:

- Styrket samarbeid mellom offentlig helsevesen og helsenæringen er avgjørende
- Helsedata og digitalisering er viktig for innovasjon og konkurransekraft
- Økt kommersialisering av forskning for flere selskaper og nye private arbeidsplasser
- Tiltak for industrialisering som gir arbeidsplasser og eksportinntekter

Med utgangspunkt i dette har vi følgende innspill til statsbudsjettet 2022:

Kap. 701 Helsedata og digitalisering er viktig for innovasjon og konkurransekraft

Helsedata fra registre, befolkningsbaserte helseundersøkelser og biobanker er et vesentlig fortrinn for helseinnovasjon. Det pågår en utvikling av persontilpasset medisinsk behandling som drives frem av ny teknologi og nye analysemetoder. Denne utviklingen gir nye muligheter for forskning, planlegging og folkehelsearbeid. Alle deler av helseverdikjeden vil kunne ha nytte av enkel og sikker tilgang til helsedata i sitt arbeid med utvikling av nye løsninger og produkter.

Det er bra at det settes av midler til Helseanalyseplattformen og felles kommunal journalløsning. Helsedataservice vil være et viktig instrument for å hjelpe bedrifter, forskere og andre aktører å få tilgang til helsedata på en enklere og raskere måte. Men insentivstrukturene oppfordrer i for liten grad til innovasjon på tvers av virksomheter og systemet er for lite opptatt av helseeffekt.

Økt bruk av helse- og velferdsteknologi vil bidra til å øke produktiviteten i kommunene og det bør stimulere til ny næringsutvikling. Bruk av velferdsteknologi vil bidra til at flere eldre trygt kan bo hjemme lenger og dermed bidra til bedre livskvalitet for mange. Andre brukergrupper med behov for medisinsk støtte, kan også ha glede av velferdsteknologi i hverdagen. Det nasjonale velferdsteknologiprogrammet har hatt som målsetting at velferdsteknologi skal være en integrert del av hjemmetjenesten i norske kommuner innen 2020. Selv med en bred deltakelse fra de fleste av landets kommuner har man ikke lyktes med oppskalering. NHO mener at for å lykkes med økt bruk av velferdsteknologi er det avgjørende med økonomiske insentiver, som rettes inn mot de omstillingskostnadene kommunene står ovenfor, inntil de selv høster gevinstene av slik innføring. Bruk av private leverandører der det er mulig og der det kan gi næringsutvikling.

Kap. 702 og 710 Industrialisering og offentlig privat partnerskap om beredskapsproduksjon

Statsbudsjettet sier lite om det hvordan den offentlige helsetjenesten vil samarbeide med helsenæringen. NHO er glad for at Støre-regjeringen i sin plattform peker på helseindustrien som en de viktige næringene for industrielle satsinger. Vi har forventninger til Støre-regjeringens oppfølging av følgende punkt i regjeringserklæringen: "Utnytte potensialet for økt verdiskaping, eksport og sysselsetting ved å tilrettelegge for produksjon av kritisk viktige legemidler i Norge, som vaksiner, antibiotika og råstoff til legemidler. Vi vil etablere et nasjonalt senter for utvikling og produksjon av vaksiner og biologiske legemidler."

Kap. 732 Økt kommersialisering av forskning for flere nye private arbeidsplasser

Kommersialisering av idegrunnlaget for forskningen legger grunnlaget for ny selskapsetablering.

Større andel av forskning innenfor helse og medisin bør legges til åpne konkurransearenaer.

Det bør etableres en effektiv insentivstruktur for økt kommersialisering av forskning og innovasjoner i helse, som omfatter både forskerne og innovasjonsmiljøene. Potensialet for økt samhandling mellom nærings og relevante forskningsinstitusjoner i relevante deler av instituttsektoren bør kartlegges.